

Steiner Zsigmond A Családjával

Ez a kép a lakásunkban készült 1934-ben. Hátul baloldalt áll a nővérem, Joli, mellette a nagynéném, Celin néni és apukám. Előttük ül anyukám, és mellette Joli lánya, Mari.

Az anyám szülei, a Büchlerék Óbudán laktak. A nagyapám volt a Büchler Fülöp, aki lakatos volt, tőle kaptam a nevemet is, ő már meghalt a születésem előtt. Az 1900-as évek elején halhatott meg. Nekik volt négy lányuk és két fiuk. A lányok voltak a Rezsín, a Laura, a Celin, és a legfiatalabb volt a Rózsi, az én anyám. Rezsín olyan tíz évvel korábban születhetett, mint anyukám. Rezsín fehérnemű-varrónő volt, a Wesselényi utcában laktak. Velük lakott a Laura néni, aki nem ment férjhez. Nekik volt egy fehérneműüzemük. A Laura néni hímzett, a Rezsín néni volt a főnökasszony, ő varrt. És a gomblyukazást az anyám csinálta. A fehérnemű-készítést otthon lehetett csinálni, és még emlékszem, hogy petróleumlámpánál gomblyukazott az anyám. Anyám ezzel keresett. És arra is emlékszem, hogy a Roth nevű fehérneműszalonba, ami a Váci utcában volt, szállították a kész ágyneműt. És még emlékszem, hogy már olyan serdülő gyerek voltam, nyolc-tíz éves, akkor segítettem vinni a csomagokat. A Rezsín néni és a Laura néni még a háború előtt meghalt.

Rezsín néni gyerekei voltak a Jancsi és a Pali. A Jancsi [Janka] férje, a Kohn Róbert volt a soroksári textilgyár vezető mérnöke. A Pali hét évvel volt idősebb nálam.

A Celin férjhez ment Berner Menyhérthez -- a Menyus bácsihoz --, aki Beregszászról jött, és vallásos ember volt. Egyébként kereskedő volt, a Deák Ferenc utcában volt egy nagy szövetkereskedő cég, ahol ő üzletvezető-féle volt. Menyus nagyon mozgékony ember volt, és határozott. És ők anyagilag is, azt hiszem, a legjobban voltak eleresztve. A Paulay Ede utcában laktak, azt hiszem, egy kétszoba-összkomfortos lakásban, lehet, hogy háromszobás volt, az első emeleten. Nagy lakás volt. Ott három gyerek volt: a Miklós (a Miklós öt évvel volt idősebb nálam, ő és Pali egymással nagyon jó kapcsolatban voltak, egyébként velem is. Vittek engem mindenfelé, autóversenyzésre, meg biciklivel vittek, meg kirándultunk együtt, szóval ők nagyon patronáltak engem), a Judit és a Dudus. Menyus bácsi volt a családban, aki vallásos volt úgy igazából. És ők tartották is a kapcsolatot velem, mert úgy mondták, hogy a Menyus bácsi volt az én keresztapám. Ő tartott, amikor malenoltak [lásd: körülmetélés]. És a Menyus az apámmal nagyon jó kapcsolatban volt. Amikor már nagyobbacska voltam, minden péntek este ott vacsoráztam náluk. Az iskolák dacára is meg minden rendezvény és sport és programon túlmenően a péntek este az az övék volt. Rendszeresen jártam hozzájuk. És akkor gyertyagyújtás volt, imádkozás volt. A szüleim nagyon pártfogolták ezt, hogy én náluk megkapom a szükséges zsidó nevelést. Templomba is velük jártam, volt neki egy helye a Rumbach utcai ortodox templomban. Volt, hogy magamtól is elmentem hozzá, és emlékszem, hogy nem szabadott éppen akkor szólani hozzá, mert úgy mondták, hogy a smóne eszréből [18 áldás] nem szabad kilépni, amíg azt el nem mondták. És mondták, mondták, mondták, és akkor egy lépést előre léptek, kettőt hátra, és akkor lehetett hozzá beszélni. Ez maradt meg bennem. Hozzájuk jártak Beregszászból a rokonok, akik még pajeszosak voltak. Szigorú kóser konyhát vitt a Celin néni. A Celin néni a gettóban [lásd: budapesti gettó] volt, és ott pusztult el. A lányuk, Juci egy Spira nevezetű zsidó hulladékgyűjtőhöz -- aki egy gazdag ember volt -- ment feleségül. De nem volt nagyon jó a házasságuk, mégis onnan született neki mind a három gyereke. A fiuknál, Miklósnál egy gyerek volt, az Erika, aki 1946 körül születhetett.

Anyám testvérei közül talán mindenkinél idősebb volt a Józsi, és valahol középen lehetett korban az Ernő. Józsi textiles volt, az Akácfa utcában lakott, és egy cseh nőt, az Emma nénit vette el feleségül. Azt hiszem, hogy zsidó volt az Emma néni is. De ők nem tartották a vallást. A Józsi bácsi elég jól szituált volt. Józsi bácsi volt tulajdonképpen a tekintélyes ember. Aki szegény ember volt, az az Ernő bácsi, aki a lakatosműhelyben dolgozott -- a nagypapa is valószínűleg ott dolgozott --, és púpos volt. Azzal is tartottuk a kapcsolatot, mert az Ernő bácsi legényember volt hosszú ideig, és elég koros volt már, amikor mégis elvett egy olyan vékony nőt, nem emlékszem a nevére, de helyes nő volt. Anyagi segítségről nem tudok, de azt tudom, hogy járt hozzánk, és nagyon jóban voltunk.